

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Considerationes piæ ante Missam. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

Et Alexander VI. A. 1494. concessit 30. milium annorum Indulgentias, dicenti ter ante imaginem Sanctæ Annæ & Deiparæ, & eius filij, hanc Orationem: *Aue gratia plena, Dominus tecum, tua gratia sit mecum, benedicta tu in mulieribus, & benedicta sit Sancta Anna Mater tua; ex qua sine maculâ & peccato processisti, Virgo Maria ex te autem natus est Iesus Christus Filius Dei veri. Amen.*

24. Concessit Ioannes XXII. 300. dies Indulgentiantum orationem: *Anima Christi Sanctifica me; Corpus Christi salua me. Sanguis Christi inebria me: O bone Iesu exaudi me: Intra tua vulnera absconde me: Ne permittas me separari à te: Ab hoste maligno defende me: In hora mortis mee voca me: & iube me venire ad te: Per cor sanctis tuis laudem te in secula seculorum: Amen.*

25. *Secundò*, valdè procurandum est, ut cum magno feruore accedas ad sacrificium Missæ, illudque offeras: quia eò maiores effectus suos communicat Eucharistia, & ut Sacramentum, & ut sacrificium, quò maiore deuotionis feruore suscipitur vel offertur, ut docet S. Thomas. Hic autem deuotionis feruor, querendus est, tum per inuocationem auxilij diuini (per quod nobis communicatur) tum per pias considerationes seu Meditationes, etsi non longas, breues certe, sed cum magnâ mentis applicatione, & seriâ ponderatione factas, iuxta illud Sancti Spiritus dictum: *Et in meditatione meâ exardescet ignis.*

CAPVT QVINTVM.

Considerationes pie ante Missam.

26. *Primò*, Considera, te vnâ cum Christo ipso tanquam principali Sacerdote, (ratione suæ humanitatis) Sanctissimæ Trinitati sacrificaturum (ut docet Concilium Tridentinû & Theologi cum S. Thoma) *Non sunt humane virtutis opera hæc, quæ proponuntur, qui tunc ipsa fecit in illâ cœnâ idem ea nunc quoque facit, nos ministrorum teneamus locum, qui verò sanctificat ea, & immutat ipse est,* inquit S. Chrysostomus. *Hæc est illa mensa, inquit idem ibidem, & minus nihil habet, non enim illam quidem Christus, hanc autem homo perficit, verum & hanc ipse quoque.* Cum ergo Christus ut homo, inuisibiliter cum summo feruore, hoc sacrificium offerat, æquum est, & te eius in eadem numero oblatione externâ, ministrum, summo feruore visibiliter, idem sacrificium offerre, & in illo, Christi corpus recipere, aliisque dum opus est, distribuere, & per illud applicare & distribuere fructum meritorum Christi, tibi & aliis: cuius fructus quantitas, respondet quantitati deuotionis & feruoris, ut ait S. Thomas loco citato.

27. *Secundò*, Considera, te in sacrificio Missæ, fungere officio legati, missi à tota Ecclesia militante, & ea quæ est in Purgatorio, & ea quæ est in

cælo, missi ad tractanda summi momenti negotia, cum sanctissima Trinitate, publico totius Ecclesiæ nomine. Ideo iuxta decretum Concilij Trid. Missa in quâ solus Sacerdos communicat, censeri debet communis, non tantum eius nomine priuata oblata, sed nomine totius Ecclesiæ Dei grauisima negotia, diuinæ Maiestati per sacerdotem proponentis. Hæc autem sunt negotia.

Primò, per hoc sacrificium offertur Deo tributum, cuius oblatione illum recognoscimus tanquam supremum rerum omnium Dominum, cui omnes creaturæ subiectæ sunt, tanquam suo Creatori, Imperatori, Domino: omnes sunt tanquam nihil in conspectu illius, summiæ Maiestatis. Hinc in Missa dicimus consecratur corpus & sanguine Domini: *Hanc igitur oblationem seruauit nostræ &c.* Opus ergo magno feruore, ut hæc recognitio supremi dominij, & nostri summi nihili, fiat proportioata infinitæ illi Maiestati, quam in sacrificio agnoscimus, reueremur, & adoramus profundissimè, laudamusque & benedicimus eius infinitam excellentiam.

Secundò, per hoc sacrificium redditur gratiarum actio diuinæ Maiestati, pro omnibus beneficiis eius, quæ ut author naturæ, & gratiæ, & gloriæ, ab æterno amatis creaturis suis, in tempore tribuit huicque, ab initio mundi, & deinceps tribuet. Inter quæ cõputanda sunt Christi humanitati concessa, & omnibus Sanctis eius; quam ob causam in Missa quauis dicimus: *Dignum & iustum est, nos tibi semper & vbique gratias agere.* Et, ut dicitur in Concilio Tridentino, *Gratias agimus pro victoriis Sanctorum, quoniam in eorum memoriam Missam dicimus.*

Cum ergo sit penè innumera moles omnium beneficiorum concessorum, præsertim Christi humanitati, & Sanctis eius, & aliis per tot sæcula, & per tam vastam mundi rotis amplitudinem, etiam per res ratione carentes, & vita functis; magnam esse oportet amplitudinem feruoris in hoc sacrificio, ut correspondeat amplitudini innumerorum & eximiorum beneficiorum Dei, præteritorum, præsentium, & futurorum, nam & pro his, tanquam prædestinatis ad futurum tempus, gratiæ possunt agi, sicut & Christus egit gratias, pro futura Lazari resuscitatione, antequam ea contigisset.

Tertio, per hoc sacrificium placatur diuina Maiestas, offensa à tot sæculis, & penè innumeris & abominandis hominum tam multorum peccatis, ne propter ea nos puniat, sed potius ab iis nos liberet, & postea ab iis mundet, & ab ea dignos fructus penitentię & satisfactionis peccatores conuersos facere faciat, & à futuris præseruet. Quapropter in Missa sacrificio dicimus, offerentes panem consecrandum: *Suscipe sancte Pater &c. hanc immaculatam hostiam, pro innumerabilibus peccatis, & offensionibus meis.* Cum ergo sint tam multa, & valdè horrenda in toto mun-

do peccata, adeo seuerè nonnunquam in confpectu hominum à Deo punita, quæ ne quidem in Inferno ita puniuntur, ut merentur puniri, & in quorum remissionem, fit in sacrificio applicatio efficacie ac virtutis, quam ad hoc habet Passio Christi, quemadmodum docet Concilium Tridentinum, & S. Thomas, ut per hoc sacrificium Deus adeo offensus & iratus placetur, summius deuotionis feruor in sacrificando debet accedere, ut corraspondeat multitudini & magnitudini peccatorum, & grauitati diuinæ offensæ, & iniuriæ Deo per peccata, à vilissima creatura illatæ.

Quartò, per hoc sacrificium sacerdos conatur impetrare omnia necessaria, tam vitii quam defectus. Cum ergo sint penè infinitæ necessitates creaturarum, etiam irrationalium, sed maxime hominum tam multorum, in infidelitate, Indulsiō, hæresi, peccatis, uicentium, & tot periculis, angustiis, molestiis, multiplicibus uallatorum, & profundè in hac miseriarum valle, & in pœnis alterius uitæ gementium; ut omnes & singuli recipiant peculiare Dei auxilium, vel saltem solatium (cum sint tam multi qui ad illud suspirant) æquum esset, quodam infinito feruore hoc sacrificium Domino offerre.

Hoc punctum benè ponderetur, adductis in memoriam tot hominibus existentibus in peccato mortali, tot pauperibus & uiduis & pupillis in summa egestate constitutis, tot vexatis à morbis, litibus iniquis, ideoque stentibus, & misericordiam Dei implorantibus. Solet enim vehementer cor accendi, ad deuotionis feruorem, harum calamitatum seriâ consideratione, si ea fiat corde Christiano, quod plenum commiseratione tenerrima esse debet erga animas Christi sanguine redemptas.

Porrò necessitates præcipuæ quæ Domino in Missa commendari possunt, sunt hæc, & quidem in ipsa Missa in particulari, sed immediatè ante illam (ne Missæ longitudo adstantes offendat) in memoriam reuocandæ, & Domino feruenter commendandæ; & post Missam vel Cõmunionem.

Primò. Conuersio in bonum Ecclesiæ Infidelium, Turcarum, Iudæorum, Hæreticorum, Schismaticorum, malorum Christianorum, infidelium ac Religiosorum tepidorum.

Secundò. Ut ex conuersis & bonis, quàm plurimi saluentur.

Tertiò. Ut iusti quàm plurimi, ad quàm maximam sanctitatem pertingant.

Quartò. Ut Clerus & Religiosi sanctâ uitâ & linâ doctrinâ, quàm plurimos ad Dei timorem & amorem trahant.

Quintò. Ne potentia & actus inimicorum Ecclesiæ, quidquam Dei Regno & propagationi eius gloriæ officiant.

Sextò. Ut Principes Christiani Ecclesiam Dei foueant, in pace inter ipsos uiaant, subdito suos

iuste regant, & felicem successum habeant in negotiis, pro bono Ecclesiæ & Reipublicæ iuste susceptis.

Septimò. Pro tua Congregatione hæc peti possunt; ut diuina Maiestas det mortificationem passionum personis tuæ Congregationis ædificationem erga proximos, deuotionem in rebus ad Dei cultum spectantibus, fructum ingentem animarum ex sincero zelo profectum, continuum in uirtute & literis profectum, sufficientiam bonorum temporalium, & abundantiam insignium operariorum pro uinea Domini amplificanda, & ut ab omnibus officialibus tuæ Congregationis Domino dignè & fideliter semper & ubique seruiatur. Huc referenda est peculiari aliqua necessitas prouinciæ vel domus, si à Superioribus pro tempore, uti non ratò cõtingit, commendetur.

Octauò. Pro omnibus inimicis, & iis à quibus aliquid passi sumus, vel patimur, vel patiemur, amplissima Dei benedictio petenda est, coniuncta cum condonatione plenissima iniuriarum, & molestiarum ab illis perceptarum, & cum elicto aliquo actu feruenti beneuolentiæ erga illos, purè propter Deum amatos, cum desiderio iis seruiendi, in omni re licita possibili, sine vlla specie vindictæ, & rancoris. Hic actus si fiat feruenter, multa Dei dona inducit in animam, & Christi cor; tali homini valde obligabit.

Nonò. Pro iis, qui se nobis coram & per literas nominatim commendarunt tria petenda 33:

Primò. Ut quàm maximè declinent à malo.

Secundò. Ut quàm perfectissimè operentur bona quàm plurima, & quàm maxima.

Tertiò. Ut non tantum patienter & libenter, sed etiam cum exultatione tolerant pro Deo mala quàm plurima & quàm maxima, sine impedimento diuinæ gloriæ.

Decimò. Commendandæ sunt particulares necessitates, & ea quæ à Deo, quisque pro se ipso petit, ut est remissio peccatorum quoad culpam & pœnam, liberatio ab aliqua periculosa tentatione, passionum mortificatio, uitæ sanctitas, & similia. 34:

Vndecimò. Commendanda illa necessitas, quæ solet ab Episcopis, vel eorum vicariis pro tempore commendari fidelium extraordinariis precibus.

Duodecimò. Ora pro illa re, quæ in distributione menstrua, sancti tui, tuæ schedæ subscripta est.

Decimotertiò. Tandem animæ in Purgatorio Domino commendandæ sunt, illæ præsertim, quibus te Deus cognoscit esse magis obligatum, ob percepta per eos beneficia, & pro iis quoque, quæ vel nullos, vel raros habent deprecatores.

Tertiò considera, te soli Deo oblaturum immediate hoc sacrificium, ut ait Concilium Tridentinum, c. 3. 35:

tinum, Quod ne quidem omnibus Sanctis offerri potest, sed soli Deo debetur. Ideo cum infinita maiestate agendum esset infinito seruire, si tantus à creatura pura promanare posset.

36. *Quartò*, considera, te totam Dei Humanitatem quanta quanta est, rem adeò excellentem, quã post Deum nihil est sanctius, nil purius, nil excellentius, Deo oblatum; ideo cum re offerenda, adeò præstante, coniunge seruirem Seraphicum, & Seraphico, si potes, maiorem.

37. *Quintò* considera huius sacrificij excellentiam, quod non tantum ratione rei oblatae, sed etiam in se, est præstantius omnibus aliis oblationibus, quæ à puris creaturis proficisci possunt, vt alibi explicatum est, superans quodammodo etiam beatorum actus in celo erga Deum, in quibus non est substantialis transmutatio rei oblatae.

38. *Sextò*, Considera hoc sacrificio representari Christi Passionem, & in eius memoriam esse institutum, vt docet Apostolus. Hinc dicimus in

1. COR. II.
26.

Missa: Suscipe Sancta Trinitas hanc oblationem, quã tibi offerimus in memoriam Passionis: & post consecrationem immediatè: Vnde & memores Domine &c. tam beate Passionis. Cum ergo Christi Passio fuerit infiniti valoris, & per eam omnes thesauri diuinæ gratiæ hominibus applicentur, in vsu bono sacramentorum, & frequentatione bonorum operum, & ex ipsa profuxerint omnia bona tua & ipsa salus æterna tua, & tot millium hominum inde promanatura sit, vide cum quanto seruire, & quàm sapido mentis affectu, tam salutaris boni representatio, à te sit ad sacrum altare facienda, vt ex eo tanquam ex mari quodam diuino, innumeri riuuli gratiarum cœlestium deriuentur, ad omnes & singulos homines viuos & in Purgatorio existètes. Certum est enim, pro quantitate deuotionis tuæ, & feruoris, effectus Passionis Christi, & sacrificij Misse in viuos & mortuos deriuatum iri. Sanè verum est, quod scripsit vir sanctus Albertus

39.
4. par. In-
troduct.
ad medit.
passion.

Magnus, & refertur tanquam fide dignum, à nostro etiam viro sancto, Patre Ludouico de Ponte: *Simplex recordatio Passionis, vel meditatio eiusdem plus valet, quàm si quis integrum annum ieiunaret in pane & aqua, ac flagellis se quotidie vsque ad sanguinem cederet & quotidie totum legeret Psalterium.* Quanto magis representatio ipsius Passionis per sacrificium verum & reale, melius quàm sola nostra meditatione expressa, erit excellentior, ac proinde digna summo deuotionis sibi proportionato seruire: His & similibus cogitationibus excitato seruire, ad sacrificium properandum est, ante quod immediatè statuendus est certus finis seu necessitas peculiaris, ob quam illud vis Domino offerre, verbi gratia, pro aliquo defuncto, pro benefactoribus &c. Deinde dum pro re aliqua offers sacrificium, quæ eo non potest indigere illo tempore, v.g. pro certo aliquo defuncto, pro aliquo infirmo longè po-

sito, qui fortè bene iam conualuit, bonum est addere conditionaliter aliquam aliam intentionem, quam certus sis habituram suum effectum v.g. pro impetrando virtutum incremento &c. alias fructus peculiaris talis sacrificij v.g. pro defuncto vel ægrotò (qui non indiget) oblati, remaneret in Thesauro Ecclesiæ, vel applicetur à Deo pro aliâ re.

Sua deo præterea, propter contingentes huius miseræ vitæ casus, tam varios, dum sacris vestibus indutus procedis ad sacrificium Misse, eo animo illud sacrificium Deo offer, vt si forte Deus prouiderit, te post illud, non habiturum amplius copiam, sumendi vltimi viatici, vt illa Communio quam percipies in Missa, sit tibi vice vltimi viatici, & ita nunquam sine viatico mortis etiam si subitanè morte moreris. Denique substantialis, vt ita dicam, dispositio in Missa dicenda quatuor requirit necessariò, quæ magis quàm cæteri actus deuotionis libera, adhibenda sunt.

Primò, ne toto sacrificij tempore Deum offendas vilo veniali peccato. Si enim illud omni tempore cauendum est, multò magis tunc, cum ita notabili modo agimus cum Deo, vice Christi, nomine totius Ecclesiæ, res tam eximias tractantes.

Secundò, ne vilo etiam inculpabili defectu, & imperfectione tam venerandi sacrificij excellentiam contamines: quod fiet, si exactissimè omnia, quæ in Missali præscripta sunt, quoad gestus, & situm corporis, & alia obserues, & quidem eo modo, quo à viris feridè perfectioni vacantibus obseruari solent. Rem exemplis illustrabo.

Dum alternatim cum ministro profers versus aliquos, ne illos inchoes, antequam minister totum suum perfecit. Kyrie Eleyson, non inchoes, procedendo à cornu Epistolæ, ad mediũ altaris, sed postquam ad illud perueneris, & fixè in eo constiteris. Ne dicas ad populum, *Dominus vobiscum*, ante vel post dictas & coniunctas manuum palmas, sed proferendo: *Dominus vobiscum* simul & semel extende & coniunge manus. Dũ librum initio Euangelij, & te ipsum signas, verba non præueniant nec sequantur sed comitentur æquo passu signationem, ita, vt prima cruce librum signes dicendo: *Sequentia*, vel *Initium*, secundam crucem imprime fronti, dicendo: *Sancti*, tertiam ori, dicendo: *Secundum N.* Vno verbo, exactissimè in omnibus particulis Missæ minims, serua scrupulosissimè & ad litteram, omnes minimas rubricas Missalis, circa ritus Misse traditas.

Tertidò, da operam, vt omnes accidentes naturæ actiones tempore sacrificij, speciali & actuali oblatione Deo offeras ad laudem & gloriam eius, per habitum religionis, ordinatas ad Deum propter Deum ex habitu charitatis diuinæ; vt non tantum ipsa actio sacrificij, & eius partes

integrantes, aliaque res ad eius complemen-
tum, spectantes, sed omnia quoque alia natura
opera, quæ solent contingere, sic à te offerantur
Deo. Ita fiet, ut quoties species, excreabis, eru-
ctabis, sternutabis, nasi vel oculorum humidita-
tem abiterges, oscitabis, tempore sacrificij, sin-
gula hæc Domino tuo offeras actuali & specia-
li oblatione, pure propter ipsum ex amore per-
fectissimæ benevolentia. Quod non tantum
possibile, sed facillimum esse solet, iis qui modo
infra dicendo, assuescunt ad talia

43. *Quartò*, omni studio conare, ut attentè, ac
valde feruenter proferas & legas ea, quæ pro-
fers & legis in Missa, eo sensu singula verba ac-
cipiendo, quem præ se ferunt, & similes affe-
ctus tuos iis adiungendo, tum breues, quos pa-
riet ipsa literalis & primæua verborum signifi-
catio, tum longiusculos (cursum tamen lectio-
nis & pronuntiationis non interruptentes),
quos celeri mentis cursu edes, ut pote antea præ-
cogitos & præmeditados, & memoria (per eo-
rum lectionem & praxim) impressos, modo
paucò potest explicando.

44. Non est autem cur deterreare multitudine
talem affectuum: tum quia verba ipsa attentè
prolata & lecta, velis nolis, eos tibi suggerent, si
verborum, uti par est, significationi intelligendæ
attendas, tum quia alij affectus (ut ita dicam) li-
berè inuenti, & ex verbis deducti, infra expli-
candi, etsi multi sint, sensim tamen, vel lectione
aliquoties huius Opusculi iteratâ, vel praxi &
vni ipso, memoriæ insiguntur, adeo ut sine con-
fusione & fatigatione capitis Missam sis dictu-
rus. Proderit autem ad confusionem vitandam
& fatigationem, non statim omnes affectus in-
fra positos adhibere, sed, verbi gratiâ, primo die
ad hebdomada, illos solos, qui sunt in ipso pri-
mo ingressu ad altare. Secunda hebdomada, ad
de alios ad finem Evangelij, & sic deinceps,
alios adhibe sensim. Nam & profanæ disciplinæ
non vno die addiscuntur, quando magis affe-
ctus supernaturales vno die non possunt ab om-
nibus inprimi memoriæ: Quod ergo in simili
proposito dixit S. Chrysostomus idem tibi di-
ctum puta: *Cohibe te paulisper & comprime, nec ve-
luta repente omnia simulq; discere, sed sensim atque
paulatim.*

CAPVT SEXTVM.

De pijs affectibus, qui in ipso Sacrificio Mis-
sa adhiberi possunt, cum magno me-
rito ante INTROITVM.

45. **D**Vobis modis pijs affectus à vitis spirituali-
bus in sacrificio Missæ excitantur:
Primò, In ipsis & cum ipsis Missæ verbis, fetè
nata, tertium orandi modum à Sancto Patre
Ignatio in Exercitijs traditum.

Secundò, citra pronuntiationem verborum,
dum iis quæ proferenda erant prolatis, sacerdo-
ti tacendum est, ex præscripto Missalis: ut dum
Minister dicit *Confiteor*, vel dum orat pro viuis
& defunctis tacitè, post dictum: *Memento Domi-
ne*, vel, dum ante se habet sanctissimum sacra-
mentum, post dictas tres illas orationes, post
Agnus Dei, vel post dictum ter, *Domine non sum
dignus*. Vel, dum flecit genua coram sanctissimo
sacramento (quod à consecratione ad finem
Missæ ordinariè quilibet sacerdos facit decies)
vel dum sanctissimam Eucharistiam eleuat, à
populo adorandam. Hic, utriusque affectus ali-
quot adferendi erunt. Dicam primò de affecti-
bus circa verba Missæ deinde de alijs. Porro an-
tequam aliquis assuescat his affectibus elicien-
dis, ob defectum memoriæ, donec eos illi im-
primat, sat erit mente solâ Domino offerre vo-
luntatem dicendi Missam, cum omnibus illis
affectibus, qui hic scripti sunt. Sicut enim multa
peccata in confuso expetita sunt multa demeri-
ta, ita multi actus virtutum in confuso deside-
rati, sunt multa merita, si tamen cum generali-
tate actus, specialis, (sed breuis) reminiscencia
particularium virtutum fiat.

48. *Quoad verba Missæ*, Hoc primum in genere
suadeo, ne dum ea proferantur, aliquid aliud
mente agitur, diuersum à literali & propria
significatione, quàm ipsa verba exigunt & con-
tinent, tum ne mente alijs cogitationes, à ver-
bis prolatis diuersas agitante, in pronuntiatione
verborum Missæ erretur (quod grauius esset
peccatum, quàm error in verbis priuararum eu-
iusque precum commissus) tum ut præclaro
monito S. Bernardi satisfiat dicentis: *Ut nihil f. 47. in
aliud dum psallitur, præter id quod psallitur, cogitetur.* Cant.
Et addit: *Salubria sunt, sed minime illa salubriter in-
ter psallendum reuoluit. Spiritus enim sanctus, illa
hora gratum non recipit, quicquid aliud quàm debet,
neglecto eo quod debet obtuleris.* Idem sentit B. Lau-
rentius Iustinianus libro de disc. & perfect. mo-
nast. conu. cap. 17. S. Bonauentura c. 12. spec. &
p. 2. c. 1. S. Augustinus in Reg. 3. Hugo de S. Vi-
ctore in Annot. ad Psal. c. 17. Gerson 3. p. tract. de
or. alph. 78. litera G. & H. Gabriel lect. 62. in
Can. Missæ lit. M. Medina tr. de or. q. 14. fin. Ab-
bas Germanus apud Cassianum, Coll. 10. c. 12.
aliàs 13. S. Chrysostomus in Psal. 41. S. Benedi-
ctus in c. 19. Reg. Sancta Teresa in Itinere per-
fectionis c. 21. fin. & cap. 22. & c. 24. pag. 85. Post
initium, tum ut menti Sanctæ Ecclesie nos con-
formemus, quæ cum tanto delectu selegit
omnes Missæ sententias, versus, lectiones & præ-
ces, credendum non est, ex eius & Spiritus san-
cti mente fore, si more Picarum, & Psittacorū,
nuda verba, à Spiritu sancto dictata, ad ingene-
randum nobis eorum sensum & intelligentiam
pronunciemus, sensu eorum non ponderato,
nec intellecto, sed longè aliò accersito.

Secundò, Suadeo sacerdotibus, ut iuxta secun-
dum